

Драган Хамовић

ПОВРАТЦИ

ХРВАТСКИ ПЕСНИК

На оглазак Данијела Драјојевића

Оде хрватски песник, ред особењака,
У деведесетој (грађа оточка, тврђа!),
Друг из очевих прича, кад беху два ђака
Гимназије у славном граду испод Срђа.

Отац мој, оностран с две декаде предности,
Сусрешће исписника као на матури...
Тад писао је песме осредње вредности
А повери их мору, пепелу и бури.

Несуђен лиричар и песник чудне славе
(Несклон јавној вреви за којом други жедне!)
У зрачној републици можда изоставе
Све разлике из давне распре беспоштедне.
Замислим Лазара, у говору занета:
Док сином, песником, опсењује Данета.

РИБНИЦА

А за храну и одевање онима који служе светом храму овом...
Рибница са свим брежуљцима...
(Натпис на северном зиду Жиче)

Рибнице и брежуљци са списка жичког метоха
Векујете између пролазника и светога,
Топониме уписан у текст краљевске повеље,
Отада си где јеси... Док ја исцепан, подељен,

Полазим старој кући из које нисам макао...
Остављам бежанијски, лаки папирни пакао,
Широм разглављен видик на београдске химере,
Моја најдража бића, изврсне људске примере...

Испловим на пучину у бивше време-просторе,
Ка храму обитељском, по своју мрву просфоре,
(Премда, оваква мрва ни мрву не заслужује,
Упорно, са сенкама, нему службу саслужује...)

Глади моје несите мрва одавде засити,
Али, често оклевам и довека ћу каснити:
Топим квасну честицу, жуђени укус не нађем,
Мрвљен и рециклиран, као хартија прерађен.

РИЖИНА ПРУГА*

Са Гоча се пруга спушта, чак од Сокоље,
Носи дрвну грађу, са њом шумске покоје,

Низ потоке, у корита грађу огради,
Све до Ибра клизи ниже, крајњој обради...

Силазила са планине, к нама нижњима,
Траса уског колосека, пруга Рижина.

* Миљко Петровић Рижа (1902–1968), индустријалац, иноватор. Надимак добио по „воденој ризи”, систему који је преносио, снагом воде, посечена стабла до железничке станице на планини Гоч, одакле је грађа вагонима транспортована до стругара на Ибру. Током Другог светског рата нашао се на удару окупатора, а после рата на удару револуционара. Рижине пруге одавно нема.

После рата, у слободи за нас просечне,
Разграната људска стабла – режим подсече.

Још пролази Рижин изум, бар се причиња,
Кроз раскршће близу куће, пруга ничија,

Из дубине гочке горе, ширим окољем,
Пругу назрем, у вечери, сав осокољен.

ЛЕЧЕЊЕ ЖИЧЕ

Три године гола, фасаде згуљене,
Чисти плућа зидна, шупљине поткрпи,
Оци граде, али чеда се улење,
Здање све издржи, сав нехај отрпи...

Стратешка сила и последња одбрана,
Трњем се окруни, немиром помаза...
Жича, до камена и сиге одрана,
Са старим ранама. Хиљаде доказа...

У себи освежи белине, фрагменте
Плоха које беху пун колор речити,
Поправља, ожиљке пустоши заметне,

Ако је не може у ходу спречити...
Прошлост је потрла кротке и паметне,
Или су остали понегде, нечитки.

Нага, нештићена, Жича се залечи,
Без фарбе је ваља овековечити,
У лику путене, рањиве праречи.

ЗОГРАФ БОЈАН (МИЉКОВИЋ)

Зашто је зограф потребан икоме?
Избирљив између живих прилика
Среће могућне покретне иконе,
Потез повуче, изнутра ислика...

Нађене зграби, у кадар замрзне,
Лик им вечносни стиша и укочи...
Поглед му тражи образе саврсне
У неовдашње колоре укрочи

И по канону и преко прописа
Лови страшну тајну иконописа,
Топле фигуре задатих оквира...

Тела што лебде лака, без похота,
Окружи сплетом зрна и чокота,
Свет невидими очима открива.

ПОМЕН ПРВОЈ ПЕСМИ

Сети се, пуна врећо свезана,
Првих исписа чудног начина,
Случајног споја „соба звездана”,
Благе ароме лирског (пра)чина.

Вече. У собу зађе бездана
Материја и сипка прашина:
Без најаве ме засу, незвана,
Рашива ткива, затим зашива.

Машина штекће (да, механичка!),
У пелир папир, лист од индига...
Заодену се белим, званична,
Пренапрегнута звучна интрига.

Сетим се звонких, јаких удара.
Остају свежи словни отисци,
Трачци несвесних, мамних утвара,
На белом, не знам чије, помисли.

Форме угласте и латиничне,
Све ми је ново и све нејасно...
Речи муцаве, чему приличне?
Истргнем папир. Али, прекасно.

ПОВРАТЦИ

Живот нас смањује, човек боли:
Све превладамо, свему се одоли
Тамо где смо први поглед поболи...
И ти се, умањен, враћаш однекле.

Затим се склупчај, главу не промоли
Из себе самог (мало ко то воли!)
Чашу тишине насушне дозволи,
Распусти све речи. Доста су рекле.

Свако се скупља да би се распростро,
Досегне почетни размер напросто,
Људске су мере на сталној провери...

Човек се враћа, коридор повратни
Прелети... Глувом дому се обрати...
Собама прође да ваздух помери...